

Štátny archív v Košiciach, pobočka Rožňava

**Miestny národný výbor
vo Veľkej Polome**

1950 - 1958

INVENTÁR

Spracovala

Bc. Adriana Ďuričková

Rožňava 2013

Copyright ©

ÚVOD

Vznik národných výborov spadá už do prvej ČSR. Nariadením Ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska zo dňa 8.1.1919 č.6/1919 boli NV 23.1.1919 rozpustené. Na Slovensku za prvej ČSR a Slovenského štátu boli samosprávnymi orgánmi obecné zastupiteľstvo, obecná rada, obecný výbor a richtár. Najnižšími orgánmi štátnej správy a samosprávy na Slovensku v rokoch /1944/ 1945 – 1990 boli miestne národné výbory. Prezidentský dekrét zo 4. decembra 1944 charakterizoval národné výbory ako dočasné orgány verejnej správy, ktoré sa zriadili voľbami, a ako orgány štátnej správy boli podriadené vláde. Významným medzníkom vo vývoji štátnej správy bol Košický vládny program /5.4.1945/, ktorý vytvoril podmienky pre vybudovanie štátnej správy na ľudovodemokratickom základe.

Po oslobodení boli národné výbory na Slovensku právne kodifikované nariadením SNR č. 26/1945 Zb. Nar. SNR zo 7. apríla 1945 a č. 96/1945 Zb. zanikli ObÚ – MNV a v každej obci bol zriadený samostatný MNV. Vzhľadom na ďalší vývoj spoločnosti a na rastúce úlohy národných výborov bolo potrebné vytvoriť podmienky na kvalifikovanejší výkon štátnej správy. Základným predpokladom zvýšenia účinnosti práce národných výborov bola jednotná úprava a zdokonalenie organizačnej štruktúry. Povereníctvo pre veci vnútorné vydalo dňa 15.11.1945 osobitný dočasný organizačný poriadok s účinnosťou od 1.12.1945. Podľa týchto právnych predpisov pôsobnosť národných výborov alebo správnej komisie vykonávalo plenárne zasadnutie, rada, predseda, komisie a úrad.

Zákomom o krajskom zriadení č.280/1948 Zb. z 21.12.1948 sa plne realizoval základný článok Ústavy 9. mája o národných výboroch. Zmenila sa organizačná štruktúra národných výborov, vytvoril sa systém referátov. Vplyv na počet referátov mal počet obyvateľov v obci národný výbor, ktorý vznikol ako orgán štátnej moci a správy, preberal právomoc samosprávnych orgánov obcí. Činnosť na MNV sa delila na dva úseky. Na jednej strane to bolo rozhodovanie, ktoré vykonávalo plénum, rada a predseda MNV a na druhej strane to bola práca odborná, poradná a výkonná, ktorú vykonávali miestne komisie. Úrad MNV vykonával písomné práce, plnil uznesenia orgánov, nariadenia a príkazy dozorných a vyšších orgánov. Plénum MNV ako rozhodovací orgán sa schádzalo spravidla raz mesačne a bolo verejné. Ako hlavný orgán volil predsedu MNV, radu MNV a miestne komisie. V roku 1954 boli vydané nové normatívne predpisy, ktoré prispeli k posilneniu správnych funkcií národných výborov, prijatie ústavného zákona č.12/1954 Zb. o NV z 3.3.1954 zákona o NV z toho istého dňa č. 13/1954 Zb., zákona o voľbách do NV, taktiež z 3.3.1954 č.14/1954 Zb. a vládneho nariadenia č. 23/1954 Zb. zo 7.5.1954 o organizácii výkonných orgánov NV. 16.5.1954 sa konali prvé priame voľby na základe všeobecného priameho a rovného práva tajným hlasovaním. Došlo k zmene organizačnej štruktúry. Vládnym nariadením č.23, odd.2 paragraf 9 zo dňa 7.5.1954 o organizácii výkonných orgánov NV sa referentský systém nahradil odbormi. MNV podliehali ONV a SNR. Ak si MNV nesplnilo svoju povinnosť na návrh ONV, mohlo Povereníctvo SNR pre vnútorné veci dotýčny MNV rozpustiť. V marci 1957 schválilo Národné zhromaždenie zákon č.11/1957 Zb., ktorý umožnil zvýšiť počet členov národných výborov v malých a stredne veľkých obciach. Členmi stálych komisií mohli byť aj nečlenovia MNV. Voľba nového MNV sa musela vykonať do 3 mesiacov. Podľa zákona č. 65/1960 Zb. o NV, vznikali v obciach miestne a mestské NV. Vývoj NV bol zakotvený v Ústave ČSSR, v ústavnom zákone č.100/1960. Zákon charakterizuje

národné výbory ako orgány štátnej moci a správy v krajoch, okresoch a obciach, vymedzuje ich zloženie, volebné obdobie, orgány a iné úlohy. Zákon o novom územnom členení štátu nadobudol platnosť 1.7.1960, začala sa nová etapa vývoja národných výborov. Zákon o NV z 29.7.1967 č. 69/1967 stanovil väčšie kompetencie MNV a MsNV. Vytvárali sa podmienky pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, výstavby obcí, rozvoj kultúry, poľnohospodárstva a verejného poriadku. V roku 1969 došlo na Slovensku k zrušeniu krajských NV, obnovené boli v roku 1970.

K 31.12.1990 zákonom č. SNR 369/1990 Zb. zanikli MNV a vznikli samosprávy obcí – obecné úrady.

História obce Veľká Poloma

Obec sa nachádza v západnej časti Košického kraja na severe okresu Rožňava. Leží na križovatke ciest medzi Betliarom a Henckovcami. Obcou preteká Súľovský potok, ktorý sa na juhu obce vlieva do Slanej. Južne od obce sa nachádza vrch Turecká a severozápadne Volovec. Sedlo Súľová leží severne od obce.

Počiatky existencie obce siahajú do polovice 13. storočia. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1282. Sprvu tu existovala jedna dedina s názvom Poloma, ktorá sa ku koncu 14. storočia po veľkej veternej smršti presťahovala z pôvodného miesta nachádzajúceho sa na Lehôtkach nižšie k potoku Slaná. Na pamäť nešťastia dali obyvatelia novej osady názov Poloma (polom/veternou smršťou zničené územie). Nakoľko obytné domy osady oddeľoval malý potôčik, obyvatelia na rozlíšenie a lepšiu orientáciu pomenovali tieto časti osady ako Veľká a Malá Poloma. Obidve obce patrili plešiveckým Bebekovcom, od konca 16. storočia patrili panstvu Krásna Hôrka. Pre orientáciu v histórii obce je nutné spomenúť, že v januári roku 1958 sa Veľká Poloma stala spolu s obcou Malá Poloma súčasťou novovzniknutej politickej obce Gemerská Poloma.

V chronologickej postupnosti názvy obce boli nasledovné:

- 1773 Nagy-Veszverés, Gros-Poloma, Welka Poloma,
- 1786 Nagy-Weszwerésch, Welká Poloma,
- 1808 Nagy-Veszverés, Welká Poloma,
- 1877-1882 Nagyveszveres,
- 1888-1913 Nagyveszverés,
- 1920-1958 Veľká Poloma
- 1.1.1958 Gemerská Poloma

Symbolom Veľkej Polomy je pečať, ktorej reliéf sa zachoval v pomerne dobrom stave. Na štíte stojí na pažiti biskup, symbolizuje ho biskupská berla v pravej ruke a myrta na hlave. Na chrbte má plášť a vpredu na ornáte zreteľný kríž. Ľavú ruku má vbok.

Miestne obyvateľstvo sa už v stredoveku živilo pálením dreveného uhlia, zhotovovaním šindľov, obchodovaním, pastierstvom, drevorubačstvom a furmančením. Povožníctvo tu zapustilo hlboké korene. Obcou viedla historická cesta spájajúca poľské soľné bane s celým Uhorskom a Európou. Bývalý prístavný zájazdový hostinec s voziarňou je pamiatkou na obdobie čulých furmaniek, pričom zabezpečoval počestným a furmanom pohodlie počas ich púte. Je situovaný za obcou vedľa cesty, ktorá viedla z Rožňavy do Spišskej Novej Vsi. Furmanky trvali zvyčajne viac dní - až týždeň a povožníci potrebovali po dlhej ceste oddych, k tomu slúžili zastávkové hostince, kde mohli prespať, opatriť kone a posilniť sa na ďalšiu cestu. Vek stavby sa odhaduje približne do 2. polovice 18. stor., môže však ísť aj o stavbu staršiu ako naznačuje história gemerských furmaniek. V 70. rokoch 19. stor. polomský áláš / z maďarského slova álni = stáť / kúpili betliarski grófi Andrassyovci a zriadili si tu sídlo lesnej správy.

V roku 1557 bola obec obsadená Turkami, ktorí do nej vpadli cez kopec Turecká (odtiaľ pomenovanie kopca) od Štítnika. V rokoch 1873 a 1875 zúrila v dedine cholera – len v roku 1873 zomrelo viac ako 150 ľudí. Nie len veterné smršte, nájazdy turkov a choroby boli pre obec hrozbou ale aj požiare, ktoré ju v priebehu stáročí pustošili.

V obci je evanjelický kostol z roku 1787, postavený na základe tolerančného patentu a rímskokatolícky kostol sv. Jozefa z roku 1802. **Tolerančný patent je zákon Jozefa II. (zo dňa 13. októbra 1781 pre rakúske krajiny, 25. októbra 1781 pre Uhorsko), ktorým bola vyhlásená obmedzená náboženská sloboda a občianska rovnoprávnosť pre stúpencov evanjelického, augsburského (luteránskeho), reformovaného helvétskeho (kalvínskeho) a pravoslávneho (ortodoxného) vyznania s rímskymi katolíkmi. Dôvodom bola najmä snaha podporiť hospodársky rozvoj krajiny využitím potenciálu aj stúpencov**

nekatolíckych náboženstiev. Týmto patentom sa prakticky skončila protireformácia v Rakúskej monarchii. Stúpenci týchto vyznaní mohli vlastníť majetok, venovať sa remeslám, stať sa občanmi miest, získať akademické hodnosti a zastávať verejné funkcie, no katolícke náboženstvo zostalo jediným verejným a štátnym náboženstvom a bohoslužby týchto vyznaní sa museli konať v skromných modlitebniach (odlišných od katolíckych kostolov).

Obec má aj svojich slávnych, významných rodákov. Vo Veľkej Polome sa narodil 6. 1. 1823 v budove evanjelickej fary Peter Kellner-Hostinský, spisovateľ, politik, historik a redaktor, nazývaný tiež pravou rukou Ľudovíta Štúra. Na jeho pamiatku je na budove fary umiestnená pamätná tabuľa s jeho reliéfnym portrétom. Autorom tabule je akad. sochár František Štefanko. Bola odhalená v r.1934.

Ďalším slávnym rodákom je Peter Madáč - slovenský lekár, chemik, odborný spisovateľ a publicista.

Vo Veľkej Polome bol umiestnený notariát. Obvodný notársky úrad vo Veľkej Polome tvorili do roku 1923 štyri obce: Veľká Poloma, Malá Poloma, Henckovce a Hnilec. Po roku 1923 to boli tri obce a od roku 1939 pribudla obec Betliar.

Počas II. sv. vojny občania aktívne pomáhali partizánom. Dedina bola počas bojov obsadená striedavo nemeckou, rumunskou, maďarskou armádou. Tragickou udalosťou počas SNP bola havária sovietskeho lietadla Douglas 17, ktoré havarovalo pri obci 16. októbra 1944 o pol jedenástej v noci na kopci Flós. Z posádky zahynuli osemnásť vojaci a len traja sa zachránili. Veľká Poloma spolu s Malou Polomou boli oslobodené 23. januára 1945 jednotkami štvrtej rumunskej armády bojujúcej vo zväzku druhého ukrajinského frontu. Pri týchto oslobodzovacích bojoch zahynul jeden rumunský vojak. Z obyvateľov obce zomreli počas bojov vo vojne dve osoby: Juraj Hatvaník padol pri Dukle a jeho brat Štefan Hatvaník pri Liptovskom Svätom Jáne. Straty na majetkoch boli vyčíslené na 250.000,- Kčs.

(Elektrifikácia obce bola prevedená v roku 1949, telefón bol zapojený na notárskom úrade od roku 1940 až do roku 1950, kedy notársky úrad v obci zanikol. V roku 1952 má obec 860 obyvateľov a je zaradená do obcí II. kategórie.)

Vývoj a dejiny fondu

Likvidáciou bývalého Obvodného úradu NV Veľká Poloma, ktorá bola prevedená 11.7.1950 v zmysle vládneho nariadenia č.14/1950 Zb. za prítomnosti zástupcov za ONV v Rožňave, MNV Veľká Poloma, MNV Malá Poloma, Henckovce, Betliar a za bývalý Obvodný úrad notár a zapisovateľka, začal svoju samostatnú činnosť Miestny národný výbor vo Veľkej Polome. Referenti MNV prevzali kompetencie pri vykonávaní ďalšieho chodu úradnej agendy. Budova MNV sa nachádzala v strede obce dispozične ju tvorila jedna miestnosť, ktorá slúžila ako kancelária vybavená dvomi písacími stolmi, tromi skriňami na spisy, jedným trezorom, dvomi písacími strojmi, rozhlasom.

V zmysle výnosu KNV v Košiciach zo dňa 7.6.1950 zn.173/3-26-5-1950-L-I do doručenia prekladacieho dekrétu bývalý notár OÚ NV vo Veľkej Polome Július Klincko ostal naďalej na pôvodnom pôsobisku k prevádzaniu permanentného školenia a inštruovania pridelených kancelárskych zamestnancov MNV Veľká Poloma, Malá Poloma, Henckovce, Betliar. Pre obec Veľká Poloma, dňom 12.7.1950 bol ako kancelárska sila na vedenie administratívy prijatý Dezider Völgyeš starší (riaditeľ školy). Rozdelenie kancelárskeho zariadenia a písomností prebehlo podľa pomeru prispievajúceho kľúča jednotlivých obcí na verejné náklady.

Matričná agenda ostala v pôvodných priestoroch likvidovaného Obvodného úradu vo Veľkej Polome pod vedením bývalého notára Júliusa Klincka. Jeho nástupcom od roku 1951 bol Štefan Lipták, bankský robotník. V tomto roku nastala zmena matričného obvodu odčlenením obce Betliar. Zápisnica z 7.6.1951 vo Veľkej Polome hovorí o vykonávaní rozhodnutí KNV v Košiciach zo dňa 27.3.1951 č.III./1-211-9/1951 ktorým sa odčleňuje obec Betliar dňom 7.6.1951 od matričného obvodu vo Veľkej Polome. Zástupkyňa MNV v Betliari Mária Zlatňanská preberá matriky niekdajšieho zaniknutého matričného obvodu v Betliari v rozsahu rokov od 1.10.1895 do r. 1939.

Dňa 5.12.1950 prebehla na MNV vo Veľkej Polome predbežná kontrola o činnosti MNV kontrolným orgánom ONV v Rožňave, Vojtechom Stankom. Boli zistené závažné nedostatky v celkovej činnosti MNV, ako aj vo vedení spisovej agendy. Tento stav pretrvával ešte niekoľko rokov, nakoľko aj v zápisnici MNV z 12.1.1952 pri preberaní agendy úradu sú uvedené výrazné nedostatky vo vedení úradu tak po stránke administratívnej ako aj vecnej. Je to zjavné aj zo zápisnice spísanej pri príležitosti odovzdávania a preberania úradnej agendy novozvolenými funkcionármi 4. 6. 1954. Píše sa v nej, že zápisnica rady MNV bola napísaná len jedna, zápisnice nie sú číslované, plán rokovania rady a pléna nie je zostavený, zavedený protokol je vedený spoločne pre spisy obyčajné aj tajné a prísne dôverné, vydané spisy nie sú v archíve uložené podľa poradia a spisy nie sú opatrené prezenčným razítkom. Riadne boli vedené kniha domová a evidencia koní, evidencia pôdy a evidencia dodávok. V poriadku bol počet pečiatok podľa zoznamu inventára a ich odtlačky sú súčasťou zápisnice. V čase spísania zápisnice bol matrikárom Štefan Lipták, ktorý mal platný ustanovujúci dekrét a zložil predpísaný sľub a vedenie matrik bolo ohodnotené ako vedenie v úplnom poriadku a neboli zistené žiadne nedostatky. Už o rok bola prevedená KN Výborom v Košiciach, odbor pre veci vnútorné inštruktážna kontrola, kde sú však k vedeniu matriky vo Veľkej Polome uvedené zistené závažné nedostatky ako:

„ ...nevenovaná náležitá pozornosť pri vedení matričnej agendy, matričné zápisy sú prevádzané nečitateľne, neúhladne, matričné knihy nie sú očíslované, väzba matrik je poškodená, listinný materiál tvoriaci podklad zápisov nie je usporiadaný“.

V zápisnici MNV zo dňa 1.1.1957 z príležitosti odovzdávania a preberania úradu je uvedené, že spisová manipulácia sa prevádza podľa platných smerníc. Protokol spisov bol vedený na predpísanom tlačive a spisy boli vybavované priebežne a ukladali sa do zvláštnych obalov podľa poradového čísla protokolu. Index spisov v roku 1957 založený nebol a teda sa nevedol. Matričná agenda bola vedená vo všetkých predpísaných knihách uspokojivo, neboli ale vyhotovené druhopisy matrik od roku 1950. Riadne boli vedené domové knihy. Neboli vedené iné pomocné evidencie ako evidencia a kontrola akčných plánov, evidencia o vybavovaní sťažností občanov, evidencia uznesení MNV a schôdzok rady MNV.

Priestory MNV v tejto dobe vo Veľkej Polome neboli v požadovanom stave, ale počítalo sa v krátkom čase s prístavbou a rozšírením priestorov pre vedenie úradu a agendy. Počítalo sa už aj so zlúčením oboch obcí a so zvýšenými nárokmi na priestor.

Krajský národný výbor v Košiciach svojím rozhodnutím zo dňa 12.12.1957 rozhodol, že obce Veľká a Malá Poloma sa zrušia a zlúčia v jednu obec. Dňa 12.1.1958 sa konajú voľby zástupcov novovzniknutého národného výboru. Dňom 17.1.1958 dochádza k zlúčeniu obcí Veľká a Malá Poloma v jednu politickú obec Gemerská Poloma a k zlúčeniu spisovej agendy oboch obcí.

V roku 1955 boli Miestnym národným výborom vo Veľkej Polome odovzdané do Okresného archívu v Betliari archíválie bývalého OU MNV do trvalej úschovy. Medzi nimi aj zápisnice z rokov 1924-1948.

Veľké množstvo spisovej agendy uloženej v podkroví obecného úradu Gemerská Poloma sa zničilo pri jeho požiari v lete roku 1996.

Vedenie obce:

1950 -	predseda MNV, Juraj Dovica, Ondrej Madáč podpredseda MNV, Ondrej Madáč, Ján Ďuriček
1951 -	predseda MNV, Ondrej Madáč, Ján Brezňan, Ján Ďuriček podpredseda MNV, Jozef Matajzík tajomník MNV, Ondrej Matajzík
1952 –	predseda MNV, Ján Ďuriček tajomník MNV, Ján Doboš
1953 -	predseda MNV, Ján Ďuriček, tajomník MNV, Jozef Matajzík
1954 - 55	predseda MNV, Juraj Ďuriček, Juraj Štigala tajomník MNV Ján Breznan
1956- 57	predseda MNV, Juraj Štigala tajomník MNV, Štefan Ďuriček

Archívna charakteristika fondu

Fond je členený na knihy, spisový, účtovný materiál a ostatné písomnosti.

- I. Úradné knihy   A. Správne
- II. Spisový materiál   A. Registrátorne pomôcky

B. Spisy

- III. Účtovný materiál
- IV. Ostatné písomnosti

Úradné knihy správne: Zápisnice sa zachovali v nasledovnom časovom rozsahu: zápisnice pléna od roku 1950 do roku 1956, zápisnice zasadnutia MNV v rozsahu rokov 1952, 1954, 1956, 1957, zápisnice rady MNV 1950 – 1957, zápisnice komisií MNV v rozsahu rokov 1951, 1953, 1954, 1956, 1957, zápisnice verejnej schôdze MNV v rozsahu rokov 1950, 1951, 1955-1957, zápisnice MO KSS Veľká Poloma len rok 1952.

Úradné knihy evidenčné: Nezachovali sa.

Registratúrne pomôcky: Vo fonde sa nachádza 1x jednací protokol 1950-1951 vybavenie spisov je evidované len pri niektorých záznamoch. Za roky 1952-1956 sú vedené podacie denníky v hárkovej forme.

Spisy: Zachovala sa zápisnica z 11.7.1950 napísaná z príležitosti likvidácie bývalého Obvodného úradu MNV Veľká Poloma. Ostatné spisy za rok 1950 sú bez spisových čísiel. Za rok 1951 sú zachované rôzne záznamy, spisy v rozsahu od spisového čísla 72 do čísla 1081 (číslovanie len čiastočne) a budovateľský program obce na rok 1951. Za rok 1952 sú zachované spisy v rozsahu od čísla 14 do čísla 617 (číslovanie len čiastočne) a iné spisy bez spisových čísiel. Za rok 1953 sú zachované spisy v rozsahu od čísla 63 do čísla 416 (číslovanie len čiastočne) a iné spisy bez spisových čísiel. Za rok 1954 sú zachované spisy v rozsahu od čísla 53 do čísla 396 (číslovanie len čiastočne) a iné spisy bez spisových čísiel, medzi nimi zápisnica zo dňa 4.6.1954 napísaná pri príležitosti odovzdávania a preberania úradnej agendy MNV. Za rok 1955 sú zachované spisy bez spisových čísiel. Za rok 1956 sú zachované spisy v rozsahu od čísla 21 do čísla 56 (číslovanie len čiastočne) a iné spisy bez spisových čísiel. Za rok 1957 sú zachované rôzne spisy bez spisových čísiel. Za rok 1958 sa zachovali dve písomnosti. Dokument adresovaný ešte MNV Veľká Poloma od Okresného meračského strediska v Rožňave, ktorého predmetom je Zakladanie jednotnej evidencie pôdy v katastrálnom území Veľká Poloma. Ďalší dokument je zjavne len konceptom pripraveným na vedomie občanom vo veci voľby zastupiteľstva novovzniknutej politickej obce Gemerská Poloma.

Účtovný materiál:

1950 – denník základiny na zriadenie kancelárie, denník základiny na verejný rozhlas, pokladničný denník obce, pokladničný záznam, záverečný účet Národnej školy za hospodársky rok 1950 a rozpočet na šk. rok 1950/51, záverečný účet Štátnej materskej školy.

1951 – hlavná kniha účtov rozpočtových a priebežných, ročný výkaz o hospodárení MNV, kontrolný výkaz o hospodárení MNV, výkaz o hospodárení za III. štvrt' rok.

1952 – hlavná kniha účtov rozpočtových a priebežných, hlavná kniha dávky hasickej

1953 – hlavná kniha rozpočtov a výdavkov, hromadný predpísaný zoznam pôdohospodárskej dane, zoznam výmerov dane z budov neprenajatých podľa stavu ku dňu 1.1.1953, štvrt'ročný výkaz o rozpočtovom hospodárení MNV.

1954 – kniha pohľadávok a dlhov.

1955 – denník MNV, kniha príjmov MNV, kniha výdavkov MNV, predpísaný zoznam pôdohospodárskej dane.

1956 – pokladničná kniha, kniha príjmov MNV, kniha výdavkov MNV, rozpočet MNV.

1957 – výkaz MNV o hospodárení za rok 1956.

Rok neidentifikovateľný – inventárna kniha MNV.

Ostatné písomnosti: 1954 – obecný prehľad, 1955 – adaptácia obecného domu (pohľad, rozpočet), plán obecného kultúrneho domu, pôdorys školy a školského dvora (pauzák).

Pri usporadúvaní archívneho fondu sme zvolili diplomatické hľadisko: I. úradné knihy, II. spisový materiál, III. účtovné písomnosti a IV. ostatný materiál.

Archívny fond sa nachádza v dobrom fyzickom stave, je písaný v slovenskom jazyku, zápisy sú prevedené väčšinou strojopisom. Niekde sme nechali aj ručne písané zápisnice bez náležitej pečiatky úradu, či podpisov, nakoľko iné sa z toho obdobia nezachovali. Z týchto sú niektoré písané nespisovne a gramaticky chybné. Môžu však aspoň čiastočne slúžiť ako informácia o prejednávaných skutočnostiach. V prevažnej väčšine v rokoch 1950 až 1956 sú tieto zápisnice písané na obyčajnom kancelárskom papieri alebo na hárkoch zošitov. Neskôr sa na písanie zápisníc rady a MNV používali predpísané tlačivá. Spisy vo väčšine prípadov nie sú opatrené prezentačnou pečiatkou.

I. Úradné knihy sú rozdelené na zápisnice pléna, rady a komisií. Usporiadané sú podľa ročníkov, pričom jeden ročník je jedna inventárna jednotka. Uložené v škatuli č:1, inventárne jednotky v rozsahu od 1-30. Všetky zápisnice sú neviazané a pozostávajú len z voľných listov. Rada ani plénum nezasadali podľa plánu a na číslovanie zápisníc sa nekládol náležitý dôraz.

II. Spisový materiál tvoria registratúrne pomôcky a spisy. Registratúrne pomôcky sú roztriedené podľa rokov na denníky. Uložené v škatuli č:1, inventárne jednotky v rozsahu od 31-37. Napriek tomu, že spisov k nim sa zachovalo minimálne, môžu tieto denníky slúžiť ako informácia o existencii dokumentov v korešpondencii úradu.

Spisový materiál je usporiadaný chronologicko – numericky. Inventárnou jednotkou je jeden ročník a spisy v rámci jedného ročníka sú zoradené podľa čísla spisu. Uložené v škatuli č:2, inventárne jednotky v rozsahu od 38-47. Spisy sú zachované len fragmentálne.

III. Účtovné písomnosti tvoria knihy a inventárnou jednotkou je jeden ročník. Uložené v škatuli č:2,3, inventárne jednotky v rozsahu od 48-56.

IV. Ostatný materiál uložené v škatuli č:3, inventárne jednotky v rozsahu od 57-60. Tvoria ho obecný prehľad, adaptácia obecného domu (pohľad, rozpočet), plán obecného kultúrneho domu, pôdorys školy (pôvodná budova) a školského dvora (pauzák).

Z obsahového hľadiska sú najdôležitejšie zápisnice pléna a rady. Zaznamenávajú činnosť MNV, politický, kultúrny a hospodársky vývoj obce. Písomnosti obsahujú materiál týkajúci sa akcií zveľad'ovania obce, kultúrneho vyžitia obyvateľov a plány rozvoja. Celý inventár uzatvára register osôb, miest, objektov a vecný register.

Rozbor fondu

Archívny fond Miestny národný výbor Veľká Poloma 1950 – 1957 (1958) je uložený v budove Štátneho archívu v Košiciach, pobočka Rožňava na Zakarpatskej 12, depot č. 9. Písomnosti MNV boli do archívu prevzaté v roku 1956 zaevdované pod prírastkovým číslom 40 a 18.11.2009 zaevdované pod prírastkovým číslom 433. Všetky prevzaté písomnosti sa dostali do archívu v zachovalom fyzickom stave.

Pri usporiadaní archívneho fondu Miestny národný výbor Veľká Poloma 1950 – 1957 (1958) bolo vykonané vnútorné vyradenie. Vnútornou skartáciou sa vyskartovali niektoré nepodstatné spisy ako napr.: doručky, niektoré obežníky nadriadených orgánov, duplikáty, prázdne formuláre, rôzne koncepty bez pečiatok a podpisov, ale aj zahrdzavené spinky, ktoré archívny materiál značne poškodzujú. Fond je usporiadaný v 3 archívnych škatuliach a meria 0,30 b. m. Inventár fondu Miestneho národného výboru Veľká Poloma má 60 inventárnych jednotiek, je spracovaný v programe Bach-inventáre, ktorý poskytuje dobré možnosti vyhľadávania hesiel a orientácie vo fonde.

Protokolárny záznam o vypracovaní inventára

Fond usporiadala, súpis inventárnych jednotiek previedla a vnútornú skartáciu vykonala v rokoch 2012 a 2013 Bc. Adriana Ďuričková.

I. ÚRADNÉ KNIHY

A. Správne knihy

Inv. č.	Sign.	Č. spisu	Časový rozsah	Č. škat.
1			1950	č.1
		Zápisnice pléna MNV Zápisnica 7.10.1950 voľba predsedu MNV (Juraj Dovica odstupujúci, Ondrej Madáč nastupujúci)		
2			1951	č.1
		Zápisnice pléna MNV Zápisnica 27.5.1951 voľba nového predsedu MNV (Ondrej Madáč odstupujúci, Ján Breznen novozvolený)		
3			1952	č.1
		Zápisnice pléna MNV Zápisnica 23.2.1952:voľba trestnej komisie. Zápisnica 29.3.1952:voľba referentov. Zápisnica 27.4.1952: výstavba hasičského skladu a sušiarne.		
4			1953	č.1
		Zápisnica pléna MNV		
5			1954	č.1
		Zápisnice pléna MNV Zápisnica 14.1.1954:súhlas k zriadeniu pohostinstiev.		
6			1955	č.1
		Zápisnice pléna MNV		

7	1956	č.1	Zápisnica pléna MNV
8	1952	č.1	Zápisnica zasadnutia MNV Zápisnica 12.1.1952: prevzatie a odovzdanie písomnej agendy úradu.
9	1954	č.1	Zápisnice zasadnutia MNV Zápisnica 25.5.1954: voľba predsedu a 2 členov mandátnej komisie, skladanie sľubu; voľba komisií. Zápisnica 4.6.1954: odovzdávanie a preberanie úradnej agendy. Zápisnica zo spoločného zasadania MNV Veľkej a Malej Polomy: Zlúčenie obcí.
10	1956	č.1	Zápisnice zasadnutia MNV Zápisnica 17.3.1956: voľba sudcov z ľudu.
11	1957	č.1	Zápisnice zasadnutia MNV Zápisnica 30.5.1957: ustanovujúce zasadnutie MNV, voľba mandátnej komisie, zloženie sľubu členov NV, voľba tajonmíka a členov rady. Zápisnica 1.6.1957: preberanie a odovzdávanie úradu MNV.
12	1950	č.1	Zápisnice rady MNV
13	1951	č.1	

Zápisnice rady MNV

Zápisnica 13.2.1951: regulácia potoka Súľová.

Zápisnica 20.3.1951: pridelenie obecnej lúky na vytvorenie ihriska.

Zápisnica 17.4.1951: ustanovenie za matrikára Štefan Lipták.

Zápisnica 20.10.1951: vykopanie verejnej studne pred budovou MNV, stavba ihriska pre JRD Sokol, miestny rozhlas.

14	1952	č.1
Zápisnice rady MNV		
15	1953	č.1
Zápisnice rady MNV		
Zápisnica 18.4.1953:2. bod programu prejednanie zriadenia 8 tr.školy podľa novej reorganizácii školstva;		
16	1954	č.1
Zápisnice rady MNV		
17	1955	č.1
Zápisnice rady MNV		
Zápisnica 15.5.1955: ustanovenie za matrikára Matajzíkova,		
Zápisnica 2.10.1955: nesúhlas s uvoľnením z funkcie tajomníka Jána Brežňana,		
Zápisnica 8.11.1955: novonastupujúci tajomník Štefan Ďuriček, služobný byt Klincko		
18	1956	č.1
Zápisnice rady MNV		
Zápisnica 24.3.1956:riaditeľ školy Jozef Šoltés,		
Zápisnica 25.5.1956:vyhodnotenie správy o činnosti MNV,		
Zápisnica 24.10.1956:ustanovenie nového matrikára Oľgi Gubekovej, odchod doterajšieho matrikára Chanosová, zhodnotenie členov rady: Juraj Štigala, Štefan Ďuriček, Juraj Ďuriček, Juraj Hatvaník, Juraj Greško.		

19	1957	č.1
Zápisnice rady MNV		
Zápisnica 3.6.1957: zmena predsedov stálych komisií - Ján Spišiak, Mária Liptáková; festival mládeže v Moskve,		
20	1951	č.1
Zápisnice komisií MNV		
Zápisnica vyživovacej komisie MNV 24.1.1951;		
Zápisnica poľnohospodárskej komisie MNV 1.7.1951;		
Zápisnica technického referátu MNV 5.11.1951, 5.11.1951		
21	1953	č.1
Zápisnice komisií MNV.		
Zápisnica technickej komisie zo dňa 8.5.1953		
22	1954	č.1
Zápisnice komisií MNV		
Zápisnica komisie pre zásobovanie a obchod 10.7.1954; Zápisnica pôdohospodárskej komisie 4.10.1954; Zápisnica katastrálnej komisie 5.10.1954;		
23	1956	č.1
Zápisnice komisií MNV		
Zápisnica komisie pre školstvo MNV 9.11.1956: členovia komisie (Ondrej Kristof, Juraj Hatvaník);		
Zápisnica komisie pre financie MNV 9.11.1956: hodnotenie činnosti komisie.		
24	1957	č.1
Zápisnice komisií MNV		
Zápisnica finančno-rozpočtovej komisie 28.8.1957		
25	1950	č.1

Zápisnice verejnej schôdze MNV

Zápisnice verejnej schôdze MNV 12.11.1950, 10.12.1950

26		1951	č.1
	Zápisnica verejnej schôdze MNV a zložiek NF Zápisnica verejnej schôdze MNV a zložiek NF 9.2.1951 zaistenie účasti na porade v Dobšinej 11.11.1951;		
27		1955	č.1
	Zápisnica verejnej schôdze MNV, NF a VŽ		
28		1956	č.1
	Zápisnice verejnej schôdze MNV		
29		1957	č.1
	Zápisnice verejnej schôdze MNV		
30		1952	č.1
	Zápisnica členskej schôdze MO KSS.		

II. SPISOVÝ MATERIÁL

A.Registr. pomôcky

31		1950–1951	č.1
	Jednací protokol MNV		

32	Podacie denníky 3 x hářky	1952	ř.1
33	Podací denník MNV 1x hářok, Jednací protokol 1x hářok; protokol dořlý;	1953	ř.1
34	Podací denník MNV 2x hářok	1954	ř.1
35	Podacie denníky MNV 2x hářok	1954	ř.1
36	Podací denník MNV	1955	ř.1
37	Protokol MNV 1x hářok	1956	ř.1

B. Spisy

38	1950	č.2
- Administratívne spisy
- Zápisnica zo dňa 11.7.1950 napísaná pri príležitosti likvidácie Obvodného úradu MNV Veľká Poloma:(v zmysle vládneho nariadenia č.14/1950 Sb.) za bývalý Obvodný úrad MNV prítomní Július Klincko (notár a tajomník), Dezider Vökgyeš starší (učiteľ školy, účtovník), Ondrej Murza (pridelený pre obec Malá Poloma), Mária Kolláriková (pridelená do obce Henckovce), Mária Zlatňanská (pridelená pre obec Betliar). Matričná agenda; Reemigrácia občana Štefana Spišáka z Kanady; Menovanie obvodného tajomníka Ondreja Matajza; Súhlas so zložením funkcie predsedu MNV Juraja Dovicu; Miestna skupina ČSM vo Veľkej a Malej Polome; Zápisnica o preverke matričnej agendy (matrikár Štefan Lipták); Uznesenie DO-KSS 5.9.1954; Žiadosť Osemročnej strednej školy; Žiadosť Rím.kat.farského úradu Veľká Poloma; Výkup cirkevného poľnohospodárskeho majetku (368); Zápisnica 20.11.1954 hospodárska delimitácia pôdneho fondu v katastri Veľká Poloma; Listina o udelení československého občianstva. Štefan Spišiak; Žiadosť farského úradu ev.a.v.cirkve Veľká Poloma; Žiadosť Rím.kat.farského úradu Veľká Poloma: vyrovnanie pozemkov; Úrtný záznam o kontrole MNV kontrolným orgánom ONV v Rožňave; Plány práce na IV. štvr.; Stanovy miestneho odboru Rímskokatolíckej jednoty na Slovensku;
39	1951	č.2
- Administratívne spisy
- Budovateľský program obce na rok 1951
40	1951	č.2
- Administratívne spisy
- Zápisnica zo dňa 7.6.1951 o prevedení rozhodnutia KNV v Košiciach zo dňa 27.3.1951 zn:III/1-211.9/1951 po vylúčení obce Betliar z matričného obvodu vo Veľkej Polome; Kolaudačná zápisnica 18.4.1951 o prevzatí regulácie potoka „Súl'ová"; Zápisnica z 7.6.1951 o kontrole a inštrukčii matričnej agendy MNV Veľká Poloma (matrikárka Mária Zlatňanská, zástupkyňa Marta Linczenyiová); Zápisnica z 1.8.1951 vo veci postavenia pamätníka padlým príslušníkom Sovietskej a Československej armády - obetiam leteckého nešťastia. Rôzne zápisnice spísané na MNV; Budovateľské programy; Plán práce referentov 1951;

Zoznami členov komisií a členov požiarného zboru; Súpisné hárky a správa o plnení plánu vo výrobe živočíšnej; Spisy od č.72-1081 fragmentálne.

41	14-617 fragmentálne	1952	č.2
Administratívne spisy			
Neparafovaný dotazník obce; Súpisné hárky; Sberný plán na rok 1952; Zoznam povozníkov; Výbor žien pri MNV; Bilancia pôdy; Prehľad o poľnohospodárskej pôde - zoznam neobrábanej ornej pôdy; Plán práce tajomníka Jána Doboša; Zoznam referentov a členov pléna MNV; Poľnohospodársky útulok; Zriadenie verejného rozhlasu - žiadosť.; Výmer: Štefan Krajec, Ján Lipták (č. spisu:507/52); Prehľad o zložení MNV; Zaškolenie cigánskych detí; Árendálna zmluva medzi MNV a Poľnohospodárskou spoločnosťou vo Veľkej a Malej Polome (č.spisu:597/52); Zápisnica o popretí otcovstva: Ján Malla - Anna Fafráková; Povolovacia listina č:3597-T/3-52 Krajská správa spojov Košice na zriadenie rozhlasového zariadenia.			
42	63-417 fragmentálne	1953	č.2
Administratívne spisy			
Správa o kontrole činnosti úradu MNV; JRD vo Veľkej Polome - Štefan Krajec: Žiadosť o pridelenie hosp.budov; Správny zamestnanec MNV Zuzana Spišiaková (č.sp.:328,329/53); Emília Šterová - žiadosť o prinavrátenie zkonfiškovaných parciel (č.sp.:306/53); Uznanie otcovstva Ondrej Hudák vs Darina Červenáková; Úradný záznam: Štefan Krajec; Lelli Nehrer - Július Nehrer - Mária Nehrer; Ludový súd 2 Nc 461/53 Šimšíková vs Šimšík; Sťažnosť Dezider Völgyeš učiteľ; Pomenovanie potoka „Hámor“; Výzva združenia rodičov a priateľov osemročnej strednej školy z ustanovujúcej členskej schôdze združenia; Zápisnica 7.10.1953: Odborná archívna prehliadka spisov bývalého Obvodného úradu vo Veľkej Polome, okresným archívárom ONV Rožňava Júliusom Klinckom na MNV; Trestné oznámenia, rozkazy;			
43	53-396 frag.	1954	č.2
Administratívne spisy			
Plány práce; Voľby do NV; Zápisnica zo dňa 4.6.1954: pri odovzdávaní a preberaní úradnej agendy MNV vo Veľkej Polome; Spisy:4.5.1954, Osemročná stredná škola vo Veľkej Polome; Hlásenie o nezvestnosti: Štefan Šmelko; Dušan Chochol - potvrdenie o pôvodnej domovskej príslušnosti (109/54); Ján Breznen - tajomník MNV ukončenie pracovného pomeru;			

44	1955	č.2
Administratívne spisy		
Zoznam samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo veci platenia soc. zabezpečenia občanov obce; Správa - Okr. hygienicko-epidemiologická stanica v Rožňave: hyg. kontrola školy; Spis z 7.7.1955: prevzatie archívnych dokumentov na trvalé uschovanie do Okresného archívu ; 19.7.1955 KNV v Košiciach, odbor pre vnútorné veci: Inštruktážna kontrola vedenia matrík - zistené nedostatky; Protokol z 6.10.1955 o výsledku kontroly účtovnej evidencie MNV; Sbor evanj.cirkvi vo Veľkej a Malej Polome: žiadosť; Zistenie otcovstva: Viera Jungerová; Zápisnica z príležitosti preberania a odovzdávania úrau. 24.10.1955□		
45	1956	č.2
Administratívne spisy		
Plány práce a úloh: vybavovanie stránok členmi MNV; rokovania a zasadnutia rady MNV; zasadnutia stálych komisií; MNV za I.II.III.IV. štvrťrok; zasadnutia VŽ pri MNV; Obecný prehľad o počte osôb trvale činných v poľnohospodárstve		
46	1957	č.2
Administratívne spisy		
Plány práce MNV, rady MNV, pôdohospodárskej komisie pri MNV, finančnej komisie MNV, komisie pre výstavbu obce, VŽ pri MNV. Plány práce I. II. III. IV. štvrťrok 1957		
47	1958	č.2
Administratívne spisy		
List: Okresného meračského strediska v Rožňave č.08/1958 - Zakladanie jednotnej evidencie pôdy v katastrálnom území Veľká Poloma; List: Príhovor z príležitosti zlúčenia obcí Veľká a Malá Poloma (dátum a pôvodca neznámy).		

III. ÚČTOVNÝ MATERIÁL

48	1950	č.2	Denník zakladiny na zriadenie kancelárie OUNV na rok 1950; Denník zakladiny na verejný rozhlas na rok 1950; Pokladničný denník obce pre správny rok 1950; Pokladničný záznam pre správny rok 1950; Záverečný účet Národnej školy za hospodársky rok 1950 a rozpočet na šk.rok 1950/1951; Záverečný účet Štátnej materskej školy za hospodársky rok 1950.
49	1951	č.2	Hlavná kniha účtov rozpočtových a priebežných na rok 1951; Ročný výkaz o hospodárení mNV za rok 1950; Kontrolny výkaz o hospodárení MNV za rok 1950; Výkaz o hospodárení MNV za III. štv. rok 1951.
50	1952	č.3	Hlavná kniha účtov rozpočtových a priebežných na rok 1952; Hlavná kniha dávky hasickej na rok 1952.
51	1953	č.3	Hlavná kniha rozpočtov a výdavkov 1953; Hromadný predpísaný zoznam pôdohospodárskej dane na rok 1953; Zoznam výmerov dane z budov neprenajatých podľa stavu ku dňu 1.1.1953; Štvrtročný výkaz o rozpočtovom hospodárení MNV I. 1/4rok 1953.
52	1954	č.3	Kniha pohľadávok a dlhov na rok 1954.
53	1955	č.3	Denník MNV1955;Kniha príjmov MNV 1955; Kniha výdavkov MNV 1955; Predpísaný zoznam pôdohospodárskej dane za rok 1955;

54 1956 č.3
Pokladničná kniha 1956; Kniha príjmov 1956; Kniha výdavkov 1956; Rozpočet MNV Veľká Poloma 1956.

55 1957 č.3
Výkaz MNV k 1.1.1957 (o hospodárení za rok 1956) napísaný 9.1.1957

56 bez č.3
Kniha inventárna MNV Veľká Poloma (rok neudaný)

IV. OSTATNÉ PÍSOMNOSTI

57 1954 č.3
MNV Veľká Poloma - obecné prehľady;

58 1955 č.3
MNV Veľká Poloma 1955 - Adaptácia obecného úradu.
Pôdorys, rozpočty.

59 1955 č.3
MNV Veľká Poloma - plán obecného, kultúrneho domu.

60 neudaný č.3
MNV Veľká Poloma - pôdorys škôlky a dvora.

